

1. Introducció

El procés d'introducció de la tecnologia en l'àmbit del procediment administratiu és un procés que ve d'enrere i que té reflex en dos àmbits diferenciats.

D'un costat, las possibilitats tecnològiques han anat creixent i transformant la forma de relacionar-se de la societat. De l'altre, el procés d'introducció de nova tecnologia ha necessitat canvis normatius que vagin habilitant les noves formes d'actuació administrativa i establint les pautes de convivència de la realitat electrònica amb la que no ho és.

L'antecedent més proper en aquesta matèria el trobem en la Llei 11/2007, de 22 de juny d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics. Aquesta norma ja no se situa en el pla de l'habilitació com feia l'article 45 de la Llei 30/1992, sinó que, per contra, parteix de l'acceptació que la realitat tecnològica ja existeix i que el que correspon és establir una regulació sobre els drets i els deures dels ciutadans, les regles de l'organització de l'electrònica i les formes de garantia comuna com poden ser l'Esquema Nacional de Seguretat o d'Interoperabilitat.

Com ja hem vist en temes anteriors, una de les característiques essencials de la regulació de 2015, tant de la Llei de procediment administratiu com la Llei de règim jurídic del sector públic, és l'aposta per una Administració plenament electrònica.

Pel que refereix a la Llei 40/2015, el funcionament electrònic del sector públic es regula al capítol V, articles del 38 al 46.

2. La seu electrònica

L'article 38 de la LRJSP defineix la seu electrònica com aquella adreça electrònica disponible per als ciutadans a través de xarxes de telecomunicacions, la titularitat de les quals correspon a una Administració pública o bé a un o diversos organismes públics o entitats de dret públic en l'exercici de les seves competències.

L'establiment d'una seu electrònica comporta la responsabilitat del titular respecte de la integritat, veracitat i actualització de la informació i els serveis als quals es pugui accedir a través seu.

TEMA 3. FUNCIONAMENT ELECTRÒNIC DEL SECTOR PÚBLIC

Cada Administració pública determinarà les condicions i els instruments de creació de les seues electròniques, amb subjecció als principis de transparència, publicitat, responsabilitat, qualitat, seguretat, disponibilitat, accessibilitat, neutralitat i interoperabilitat. En tot cas haurà de garantir-se la identificació de l'òrgan titular de la seu, així com els mitjans disponibles per a la formulació de suggeriments i queixes.

Les seues electròniques disposaran de sistemes que permetin l'establiment de comunicacions segures sempre que siguin necessàries.

La publicació a les seues electròniques d'informacions, serveis i transaccions respectarà els principis d'accessibilitat i ús d'acord amb les normes establertes sobre aquest tema, estàndards oberts i, si escau, aquells altres que siguin d'ús generalitzat pels ciutadans.

Les seues electròniques utilitzaran, per identificar-se i garantir una comunicació segura, certificats reconeguts o qualificats d'autenticació de lloc web o mitjà equivalent.

3. Portal d'internet

S'entén per portal d'internet, segons l'article 39 de la LRJSP, el punt d'accés electrònic la titularitat del qual correspon a una Administració pública, organisme públic o entitat de dret públic, que permet l'accés a través d'internet a la informació publicada i, si escau, a la seu electrònica corresponent.

Per tant, el portal:

- És un punt d'accés.
- Té titularitat de la respectiva Administració o organisme públic.
- Permet l'accés a través d'internet a la informació publicada-
- Permet l'accés a la seu electrònica-

4. Actuació administrativa automatizada

Estableix l'article 41 de la LRJSP que s'entén per actuació administrativa automatizada qualsevol acte o actuació realitzada íntegrament a través de mitjans electrònics per una Administració pública en el marc d'un procediment

TEMA 3. FUNCIONAMENT ELECTRÒNIC DEL SECTOR PÚBLIC

administratiu i en la qual no hi hagi intervingut de manera directa un empleat públic.

En cas d'actuació administrativa automatitzada s'haurà d'establir prèviament l'òrgan o els òrgans competents, segons el cas, per a la definició de les especificacions, programació, manteniment, supervisió i control de qualitat i, si escau, auditoria del sistema d'informació i del codi font. Així mateix, s'indicarà l'òrgan que ha de ser considerat responsable a l'efecte d'impugnació.

La Llei no limita els supòsits possibles d'actuació automatitzada, per tant s'entenen tots aquells tràmits en els quals no intervé directament l'empleat públic. No existeix límit a l'automatització i pot afectar els actes relacionals o d'ordenació i instrucció del procediment o, fins i tot, a la seva resolució quan el que es tramita i resol en el procediment és una potestat reglada que admet substitució del judici de l'empleat públic.

L'article 41 s'ha de completar amb l'article 75 de la Llei 39/2015, que assenyalava que les aplicacions i els sistemes d'informació utilitzats per a la instrucció dels procediments hauran de garantir el control dels temps i els terminis, la identificació dels òrgans responsables i la tramitació ordenada dels expedients, així com facilitar la simplificació i la publicitat dels procediments.

5. Arxiu electrònic de documents

La regulació de l'arxiu electrònic de documents es preveu a l'article 46 de la Llei. Se'n pot sintetitzar la regulació en els aspectes següents:

1. Tots els documents utilitzats en les actuacions administratives s'han d'emmagatzemar per mitjans electrònics, excepte quan no sigui possible. Això últim s'ha de referir a una impossibilitat física, encara que no s'especifica.
2. Els documents electrònics que contenen actes administratius que afecten drets o interessos dels particulars s'hauran de conservar en suports d'aquesta naturalesa, ja sigui en el mateix format a partir del qual es va originar el document o en un altre qualsevol que asseguri la identitat i integritat de la informació necessària per reproduir-lo. S'assegurarà en qualsevol cas la possibilitat de traslladar les dades a

altres formats i suports que garanteixin l'accés des de diferents aplicacions.

3. Els mitjans o suports en què s'emmagatzemen documents hauran de disposar de mesures de seguretat, d'acord amb el previst a l'Esquema Nacional de Seguretat. Cal garantir la integritat, autenticitat, confidencialitat, qualitat, protecció i conservació dels documents emmagatzemats. En particular, han d'assegurar la identificació dels usuaris i el control d'accessos, el compliment de les garanties previstes en la legislació de protecció de dades, així com la recuperació i conservació a llarg termini dels documents electrònics produïts per les administracions públiques que així ho requereixin, d'acord amb les especificacions sobre el cicle de vida dels serveis i sistemes utilitzats. Per tant, són necessàries les mesures de seguretat corresponents.

Cal relacionar necessàriament aquest article 46 amb l'article 70 de la Llei 39/2015, que defineix l'expedient, i, en concret, l'apartat 2, l'expedient electrònic.

6. Sistemes de signatura i identificació

Les administracions públiques, segons l'article 40 de la LRJSP, s'han de poder identificar mitjançant l'ús d'un segell electrònic basat en un certificat electrònic reconegut o qualificat que reuneixi els requisits exigits per la legislació de signatura electrònica. Aquests certificats electrònics han d'incloure el nombre d'identificació fiscal i la denominació corresponent, així com, si escau, la identitat de la persona titular en el cas dels segells electrònics d'òrgans administratius. La relació de segells electrònics utilitzats per cada Administració pública, incloent les característiques dels certificats electrònics i els prestadors que els expedeixen, haurà de ser pública i accessible per mitjans electrònics. A més, cada Administració pública adoptarà les mesures adequades per facilitar la verificació dels seus segells electrònics.

S'entendrà identificada l'Administració pública respecte de la informació que es publiqui com a pròpia al seu portal d'internet.

Es tracta d'una qüestió d'abast general que transcendeix el procediment concret i correspon a cada Administració indicar si admet un o diversos sistemes enunciats o els que compleixin els requisits generals que es detallen a l'article.

TEMA 3. FUNCIONAMENT ELECTRÒNIC DEL SECTOR PÚBLIC

Aquest article s'ha de relacionar necessàriament amb l'article 9 de la Llei 39/2015, que regula els sistemes d'identificació dels interessats en el procediment.

Respecte als sistemes de signatura, és l'article 42 el que s'hi refereix:

a) Segell electrònic d'Administració pública, òrgan, organisme públic o entitat de dret públic, basat en certificat electrònic reconegut o qualificat que reuneixi els requisits exigits per la legislació de signatura electrònica.

b) Codi segur de verificació vinculat a l'Administració pública, òrgan, organisme públic o entitat de dret públic, en els termes i les condicions establerts, que permet en qualsevol cas la comprovació de la integritat del document mitjançant l'accés a la seu electrònica corresponent.

Des de la perspectiva de la utilització de sistemes de signatura per part dels empleats públics, l'article 43 assenyala que l'actuació d'una Administració pública, òrgan, organisme públic o entitat de dret públic, quan utilitzi mitjans electrònics, es durà a terme mitjançant signatura electrònica del titular de l'òrgan o empleat públic.

Cada Administració pública ha de determinar els sistemes de signatura electrònica que ha d'utilitzar el seu personal, que podran identificar de manera conjunta el titular del lloc de treball o càrrec i a l'Administració o òrgan en què presta els seus serveis. Per raons de seguretat pública, els sistemes de signatura electrònica podran referir-se només al nombre d'identificació professional de l'empleat públic.